

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

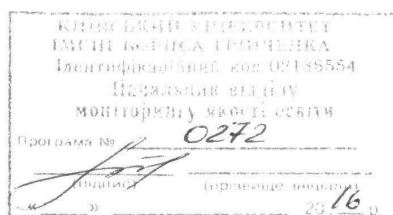
“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

9 ВСПП Технології педагогічної взаємодії вчителя з батьками

напрямок підготовки 6.010102 Початкова освіта
Педагогічний інститут

Київ – 2016 рік

Технології педагогічної взаємодії вчителя з батьками: роб. навч. прог. [для студ. напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. Н. О. Сінельнікова. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 17 с.

Розробник:

Сінельнікова Наталія Олегівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

Протокол №7 від 20 січня 2016 року

Завідувач кафедри початкової освіти та
методик гуманітарних дисциплін

 С.М. Мартиненко

Заступник директора з науково-
методичної та навчальної роботи

 М.А. Машовець

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 рік
© Педагогічний інститут, 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0101 Педагогічна освіта	За вибором студента
	Напрямок підготовки 6.010102 Початкова освіта	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): вчитель початкової школи	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		4-й
Загальна кількість годин – 72		Семестр
		8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Лекції
		10 год.
		Семінарські
		18 год.
		Самостійна робота
		40 год.
		Модульний контроль: 4 год.
		Вид контролю: ПМК

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування знань про форми, методи, прийоми та технології організації педагогічної взаємодії вчителя з батьками, удосконалення практичних умінь і навичок взаємодії з батьками, проведення діагностування різних типів сімей з метою надання психолого-педагогічної допомоги.

Завдання навчальної дисципліни:

- визначення сутності та змісту базових понять: «сім'я», «педагогічна взаємодія», «методи педагогічної взаємодії», «просвіта», «напрями роботи з батьками», «традиційні і нетрадиційні форми педагогічної взаємодії», «технології педагогічної взаємодії»;
- визначення змісту, форм, методів і прийомів здійснення педагогічної взаємодії вчителя з батьками;
- ознайомлення з особливостями психолого-педагогічної просвіти батьків, системою масових заходів з батьками, роботою з організації спільної суспільно значущої діяльності і дозвілля батьків та дітей;
- оволодіння студентами навичками складання характеристик сімей учнів (склад сім'ї, сфера їх діяльності, тип сім'ї, рівень благополуччя (неблагополуччя) сім'ї, морально-психологічний клімат тощо);
- розкриття особливостей організації діагностичної роботи з вивчення сім'ї (диференційована, групова та індивідуальна робота з сім'єю);
- розширення уявлень студентів про технологізацію соціально-педагогічної роботи вчителя з різними категоріями сімей.

Навчальна дисципліна «Технології педагогічної взаємодії вчителя з батьками» спрямована на формування у студентів компетентностей:

Загальних:

світоглядної – розуміння сутності та соціальної значущості педагогічної взаємодії; збереження національних духовних традицій сімейного виховання; збереження статусу сім'ї, родини як основного осередку виховання та розвитку людини;

громадянської – розуміння відповідальності перед суспільством і державою за результати професійної діяльності; здатність здійснювати педагогічну взаємодію на гуманістичних та демократичних засадах; повага до сімейних традицій родини;

комунікативної – здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності у процесі взаємодії з батьками; вміння працювати з батьками задля ефективної взаємодії; вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення під час спілкування з батьками;

інформаційної – вміння самостійно здійснювати пошук та оброблення

інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань щодо особливостей педагогічної взаємодії вчителя з батьками; здатність до ефективного застосування інформаційних технологій у соціальній і професійній діяльності під час взаємодії з батьками;

науково-дослідницької – вміння здійснювати науково-дослідницьку діяльність під час взаємодії вчителя з батьками; здатність вирішувати нестандартні завдання, які можуть виникнути у процесі взаємодії вчителя з батьками;

самоосвітньої – здатність до самостійної діяльності, самоорганізації та саморозвитку задля оптимізації педагогічної взаємодії з батьками; спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію.

Фахових:

організаційної – здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати ефективність педагогічної взаємодії з батьками;

психолого-педагогічної – володіння базовими психолого-педагогічними знаннями, знаннями з сімейної педагогіки, вміння їх реалізовувати під час взаємодії з батьками; поглиблення знань з сімейної (родинної) педагогіки; здатність враховувати специфіку роботи педагога з різними категоріями сімей; застосовувати комплекс діагностичних методик для аналізу динаміки розвитку сім'ї; володіння методиками роботи з батьками; вміння здійснювати діагностування результативності педагогічної взаємодії;

методичної – застосування в практичній діяльності професійних умінь і навичок для розвитку методичної культури, вирішення професійних завдань, які виникають у процесі взаємодії вчителя з батьками; здатність консультувати батьків і дітей з різних проблем, які можуть виникати в сім'ї, визначаючи конкретні шляхи їх вирішення;

здоров'язбережувальної – здатність раціонально ставитись і берегти власне здоров'я, дбати про фізичне, психічне і соціальне здоров'я дитини в сім'ї;

інтегративної – здатність і готовність поєднувати теоретичні знання з різних предметів з практичними вміннями для формування цілісної системи впливу на батьків і дітей; впровадження особистісно орієнтованого та діяльнісного підходу у процесі педагогічної взаємодії вчителя з батьками;

творчої – здатність виконувати функцію медіатора, консультанта, посередника у вирішенні сімейних конфліктів; готовність кардинально змінювати види діяльності з метою вирішення сімейних проблем; володіння евристичними вміннями для творчої реалізації ідей у процесі взаємодії вчителя з батьками.

Результатами навчання є:

– знання із психології, педагогіки, сімейної педагогіки, необхідні для успішної діяльності в традиційних сферах застосування;

- вміння організовувати та планувати педагогічну взаємодію з різними категоріями сімей;
- здатність використовувати різні діагностичні методики для вивчення сімейних стосунків та надавати рекомендації;
- готовність аналізувати перспективний педагогічний досвід із різних аспектів сімейного виховання для подальшого його творчого використання;
- здатність до самоаналізу та самооцінки педагогічних явищ і ситуацій, які можуть виникати у процесі педагогічної взаємодії вчителя та батьків задля вирішення проблем виховання дитини;
- здатність підбирати та впроваджувати технології педагогічної взаємодії з різними категоріями сімей;
- вміння працювати і ефективно спілкуватися з сім'ями для досягнення очікуваного результату;
- вміння здійснювати пошук і огляд інформації у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси: періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо;
- вміння застосовувати сучасні ІКТ, робити презентації (усно/письмово), виконувати творчі завдання.

Вивчення курсу передбачає формування у студентів **знань** про:

- базові поняття навчальної дисципліни: «сім'я», «педагогічна взаємодія», «методи педагогічної взаємодії», «просвіта», «напрями роботи з батьками», «традиційні і нетрадиційні форми педагогічної взаємодії», «технології педагогічної взаємодії»;
- специфіку педагогічної взаємодії з батьками, напрями роботи з батьками: педагогічна освіта батьків (просвіта), залучення батьків до виховної роботи;
- зміст, завдання, методику виховання дітей в різних типах сімей;
- типові проблеми, які виникають під час педагогічної взаємодії;
- методику педагогічної взаємодії з батьками;
- діагностичні методи вивчення результатів педагогічної взаємодії з метою корекції сімейних стосунків;
- технології соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями сімей.

На основі цих знань у студентів мають бути сформовані **вміння**:

- самостійно працювати з педагогічною, довідковою, методичною літературою з метою ознайомлення з новітніми технологіями взаємодії вчителя з батьками;
- застосовувати діагностичні методики для виявлення сімейних проблем із метою їх корекції;
- проектувати, реалізувати та корегувати педагогічну взаємодію вчителя з батьками;
- аналізувати та вирішувати життєві та освітні ситуації в сім'ї (родині), що потребують соціально-педагогічної підтримки;
- застосовувати технології педагогічної взаємодії вчителя з батьками.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНО ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ, ШКОЛИ ТА СІМ'Ї

ТЕМА 1. Особливості сімейних стосунків і виховання (8 год.)

Історія українського родинного виховання. Характеристика сім'ї як інституту виховання в умовах сьогодення. Дитина і соціум, як об'єкти соціальної педагогіки. Завдання, зміст і методика виховання дітей в сім'ї. Психологія стосунків у сім'ї. Стилi виховання. Характеристика методів та прийомів виховання дітей в сім'ї. Типи неправильного виховання: неприйняття, гіперсоціальний, тривожно-промисловий, егоцентричний. Тестові завдання для батьків щодо визначення типу сімейного виховання. Умови успішного сімейного виховання.

Основні поняття теми: методи, прийоми виховання дітей в сім'ї, вимоги, контроль, типи неправильного виховання: неприйняття, гіперсоціальний, тривожно-промисловий, егоцентричний, успішне сімейне виховання.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Додаткова: 3, 9, 10, 11.

Інтернет ресурси: 1, 3, 4, 5, 6.

ТЕМА 2. Педагогічна взаємодія і механізм співпраці вчителя з батьками (6 год.)

Сутність педагогічної взаємодії. Класифікація методів педагогічної взаємодії. Стратегії педагогічної взаємодії. Красномовство вчителя як інструмент педагогічного впливу. Педагогічна взаємодія вчителя з батьками молодших школярів. Сутність педагогічної рефлексії. Методи формування педагогічної рефлексії в батьків. Метод ігрового моделювання у спілкуванні з батьками. Метод «домашніх завдань» для батьків.

Основні поняття теми: педагогічна взаємодія, методи педагогічної взаємодії, красномовство, педагогічний вплив, методи формування поглядів і обміну інформацією, методи організації діяльності, методи стимулювання оцінки та самооцінки, педагогічна рефлексія, моделювання.

Рекомендована література:

Основна: 3, 4, 5.

Додаткова: 5, 7, 8, 11.

Інтернет ресурси: 3, 4, 5, 7.

ТЕМА 3. Формування партнерської співпраці школи та сім'ї (4 год.)

Напрями роботи школи з батьками: педагогічна освіта батьків (просвіта) та залучення батьків до виховної роботи з дітьми. Традиційні і нетрадиційні форми роботи з батьками. Удосконалення взаємодії вчителя і батьків шляхом використання інтерактивних форм роботи. Методи та форми роботи педагога з батьками учнів у вирішенні проблем виховання. Форми залучення батьків до виховної роботи. Умови ефективної взаємодії вчителя і батьків. Діагностування результативності педагогічної взаємодії школи та сім'ї.

Основні поняття теми: просвіта, напрями роботи з батьками, виховна робота з батьками, традиційні і нетрадиційні форми роботи з батьками, батьківські збори, консультації, педагогічні читання, інтерактивні форми роботи.

Рекомендована література:

Основна: 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 5, 7, 8, 9, 10, 11.

Інтернет ресурси: 2, 3, 4, 5, 6, 8.

Змістовий модуль II

МЕТОДИЧНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ З БАТЬКАМИ

ТЕМА 4. Діагностична робота вчителя з батьками (4 год.)

Етапи роботи педагога з сім'єю. Значення сім'ї у виховній системі В.О.Сухомлинського. Особливості роботи вчителя з різними категоріями сімей. Діагностування виховного потенціалу сім'ї учня. Методики діагностування сім'ї. Методика контактної взаємодії педагога з батьками.

Основні поняття теми: діагностика, діагностування, діагностична карта, діагностування типів сімейного виховання, соціальний патронаж, методика «Аналіз сімейної тривоги», методика «Типовий сімейний стан».

Рекомендована література:

Основна: 4, 5, 6.

Додаткова: 1, 3, 6, 7, 8.

Інтернет ресурси: 3, 4, 5.

ТЕМА 5. Соціально-педагогічні аспекти роботи з сім'ями, що перебувають у складних життєвих обставинах (2 год.)

Напрями роботи педагога з сім'ями, які потрапили в складні життєві обставини. Напрями роботи з педагогічно неспроможними, пасивними, антипедагогічними родинами. Прийомна сім'я як позитивне соціальне середовище розвитку дитини.

Основні поняття теми: педагогічно неспроможні, пасивні, антипедагогічні сім'ї, прийомна сім'я, соціально-медичні обставини, соціально-побутові обставини, соціально-педагогічні обставини, психологічні обставини.

Рекомендована література:

Основна: 3, 4, 5.

Додаткова: 9, 10, 11.

Інтернет ресурси: 3, 4, 5, 7.

ТЕМА 6. Теоретико-практичні основи технологізації соціально-педагогічної роботи (4 год.)

Методики виховання дитини у сімейному оточенні. Технології педагогічного спілкування з батьками. Тренінги для педагогів і батьків. Характеристика технологічних напрямків соціально-педагогічної роботи. Технологія соціально-педагогічної діяльності з різними типами сімей. Технології сімейних групових нарад. Соціальні технології: медіація, сімейна групова нарада, мережева зустріч.

Основні поняття теми: соціальні послуги, соціальна допомога, соціальна підтримка, медіація, сімейна групова нарада, мережева зустріч, соціальний супровід.

Рекомендована література:

Основна: 3, 4, 5.

Додаткова: 1, 2, 4, 6, 8, 11.

Інтернет ресурси: 3, 4, 5.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Денна форма				
		у тому числі				
		Усього	Лекції	Семінарських	С. р.	МКР
Змістовий модуль I Особливості педагогічної взаємодії вчителя, школи та сім'ї						
1	Тема 1. Особливості сімейних стосунків і виховання	18	2	6	10	
2	Тема 2. Педагогічна взаємодія і механізм співпраці вчителя з батьками	14	2	4	8	
3	Тема 3. Формування партнерської співпраці школи та сім'ї	16	2	2	10	2
4	Разом	48	6	12	28	2
Змістовий модуль II Методичні та технологічні засади взаємодії вчителя з батьками						
6	Тема 4. Діагностична робота вчителя з батьками	10	2	2	6	
7	Тема 5. Соціально-педагогічні аспекти роботи з сім'ями, що перебувають у складних життєвих обставинах	2		2		
8	Тема 6. Теоретико-практичні основи технологізації соціально-педагогічної роботи	12	2	2	6	2
9	Разом	24	4	6	12	2
10	Усього годин	72	10	18	40	4

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Українська сім'я у сучасних соціо-економічних умовах	2
2	Історія українського родинного виховання	2
3	Особливості сімейних стосунків і виховання	2
4	Педагогічна взаємодія вчителя з батьками	2
5	Формування батьків як вихователів дитини	2
6	Взаємодія педагога та сім'ї у вирішенні проблем виховання особистості	2
7	Особливості роботи вчителя з різними категоріями сімей	2
8	Соціально-педагогічні аспекти роботи з сім'ями, що перебувають у складних життєвих обставинах	2
9	Теоретико-практичні основи технологізації соціально-педагогічної роботи	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	<i>Особливості сімейних стосунків і виховання.</i> Розробіть карту знань для систематизації типів неправильного виховання: неприйняття, гіперсоціальний, тривожно-промисловий, егоцентричний з використанням програм: MindMeister, Bubbl.us, XMind та ін.	10	5
2	<i>Педагогічна взаємодія і механізм співпраці вчителя з батьками.</i> На основі власних спостережень складіть 2-3 педагогічні ситуації щодо взаємодії вчителя та батьків, продумайте питання для їхнього аналізу та проаналізуйте їх	8	10

3	<p><i>Формування партнерської співпраці школи та сім'ї.</i> Підготуйте матеріал до виступу на батьківських зборах за однією з тем:</p> <p>Про що запитують нас діти і чи вміємо ми їм відповідати?</p> <p>Як ростити допитливих?</p> <p>Як грають і працюють наші діти разом?</p> <p>Як ми оцінюємо результати дитячої праці?</p> <p>Чи здатні молодші школярі оцінити свою роботу самі?</p> <p>Звідки беруться нервові діти?</p> <p>Індивідуальний підхід до нервової дитини</p>	10	10
4	<p><i>Діагностична робота вчителя з батьками.</i></p> <p>Складіть анкету для батьків для визначення характеру взаємовідносин в сім'ї. Подайте перелік методик діагностування сім'ї, що дозволять вивчити взаємовідносини в родині</p>	6	5
5	<p><i>Теоретико-практичні основи технологізації соціально-педагогічної роботи</i></p> <p>Підготуйте тренінг для батьків за однією з тем:</p> <p>Культура поведінки дітей.</p> <p>Типові помилки батьків у вихованні дітей.</p> <p>Негативний морально-психологічний мікроклімат у сім'ї та його значення для розвитку дитини.</p> <p>Насилля в сім'ї та його вплив на психоемоційний розвиток дитини</p>	6	10
Разом		40 год.	40 бал.

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) за джерелом інформації:

- *словесні*: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint, Prezi – презентація), пояснення, розповідь, бесіда, дискусія;
- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація за допомогою мультимедійної дошки;
- *практичні*: вправи, моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань.

2) За логікою передачі й сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійного мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії, пізнавальні ігри, створення ситуації пізнавальної новизни, створення ситуації зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

Тестовий контроль, модульні контрольні роботи, самооцінка і самоаналіз.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Макс. сума балів	Сума	
Форми роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					
Лекції	T1	T2	T3	T4	T5	T6			
	1	1	1	1		1			5
Семін. заняття	33	22	11	11	11	11			99
Самост. робота	5	10	10	5		10			40
МКР	25			25			50		
	194:100 = 1,6 РК – 1,9						194	100	

Рейтинговий показник успішності

Оцінка ECTS	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1– 34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- мультимедійні презентації;
- навчальні посібники (друкований та електронний варіанти);
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Беленька Г. В. Здоров'я дитини – від родини / Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, М. А. Машовець. – К. : СПД Богданова А. М., 2006. – 220 с.
2. Матвієнко О. В. Виховання молодшого школяра: теорія і технологія / О. В. Матвієнко. – К. : ВД «Стилос», 2006. – 543 с.
3. Маценко Л. М. Педагогіка сімейного виховання : навч. посіб. – Вид. 2-ге, доп., перероб. / Л. М. Маценко. – К. : НАКККиМ, 2011. – 293 с.
4. Соціальна педагогіка : підручник. – 4-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
5. Соціально-педагогічна та соціальна робота з різними категоріями клієнтів : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. П. Краснова, Л. П. Харченко, В. М. Пігіда, Я. І. Юрків. – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. – 408 с.
6. Шиделко А. В. Етика і психологія сімейного життя : навчально-методичний посібник / А. В. Шиделко. – Львів, 2009. – 132 с.

Додаткова:

1. Бесіди з батьками молодших школярів / автор-упоряд. О. Є. Гордійчук. – К. : Шкільний світ, 2010. – 112 с.
2. Класному керівнику: як провести батьківські збори / [упоряд. Л. Шестова, Н. Чиренко]. – К. : Шк. світ, 2009. – 125 с.
3. Консультування сім'ї : [метод. поради для консультування батьків]. – Ч. 2 / Держ. центр соц. служб для молоді, АПН України, Ін-т проблем виховання ; Ред. В.Г. Постовий. – К. : ДЦССМ, 2003. – 303 с.
4. Корнієнко С. М. Батьківські збори у початкових класах: зміст та методика проведення / С. М. Корнієнко, Я. П. Кодлюк. – Тернопіль : Вид-во «Навчальна книга – Богдан», 2008. – 144 с.
5. Лященко М. Взаємодія батьків та педагогів – необхідна умова для виховання нового покоління / М. Лященко // Рідна школа. – 2011. – № 11. – С. 71–74.
6. Мартиненко С. М. Вивчення особистості молодшого школяра засобами педагогічної діагностики [навч.-метод. посіб.] : рекомендовано Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка / С. М. Мартиненко, М. Д. Осколова ; рецензенти : В. І. Бондар, Н. М. Бібік. – К. : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 144 с.
7. Мартиненко С. М. Особливості співпраці вчителя початкових класів з родинами учнів / С. М. Мартиненко // Початкова школа. – 2010. – № 3. – С. 59–61.
8. Мезенцева Г. О. Робота з батьками : [метод. посіб. класного керівника] / Г. О. Мезенцева, С. М. Сліпак, О. І. Пономаревська ; Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя ; [за ред. О. М. Ковальчук]. – Ніжин, 2000. – 20 с.
9. Постовий В. Г. Сім'я і школа: проблеми виховання дітей : [навч. посіб.] /

В. Г. Постовий, О. А. Невмержицький ; М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 356 с.

10. Родинна педагогіка : [навч.-метод. посіб.] / М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; А. А. Марушкевич, В. Г. Постовий, Т. Ф. Алексеєнко. – К. : ПАРАПАН, 2002. – 216 с.

11. Сорочинська В. Є. Організація роботи соціального педагога : навчальний посібник / В. Є. Сорочинська. – К. : Кондор, 2005. – 198 с.

Інтернет ресурси :

1. Конвенція про права дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021

2. Мартиненко С. М. Робота класного керівника з батьками [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/458>

3. Мартиненко С. М. Педагогічна взаємодія вчителя початкових класів і батьків першокласників: у запитаннях і відповідях [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4149>

4. Мартиненко С. М. Сучасна сім'я. Міждисциплінарний портрет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4376>

5. Мартиненко С. М. Педагогіка сім'ї в контексті освітніх пріоритетів України і Білорусії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3082>

6. Методика работы социального педагога [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.lib.vsu.by/xmlui/bitstream/handle/123456789/1853/Методика%20работы%20социального%20педагога.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

7. Робота з батьками [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ja-vchitjel.webnode.com.ua/robota-z-batkami/>

8. Справи сімейні. Всеукраїнська газета [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://familytimes.com.ua/>

12. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ З БАТЬКАМИ»

Разом: 72 год., із них: лекції – 10 годин, семінарські заняття – 18 годин, самостійна робота – 40 годин,
модульний контроль – 4 години

Модулі	Змістовий модуль I						Змістовий модуль II		
Назва модуля	Особливості взаємодії вчителя, школи та сім'ї у сучасних реаліях						Методичні та технологічні засади взаємодії вчителя з батьками		
К-сть балів за модуль	119 балів						75 балів		
Теми	1		2		3		4	5	6
Лекції 10 год. (5 б.)	Особливості сімейних стосунків і виховання		Педагогічна взаємодія і механізм співпраці вчителя з батьками		Формування партнерської співпраці школи та сім'ї		Діагностична робота вчителя з батьками	-	Теоретико-практичні основи технологізації соціально-педагогічної роботи
Семінарські заняття 18 год. (99 б.)	Українська сім'я у сучасних соціоekonomічних умовах	Історія українського родинного виховання	Особливості сімейних стосунків і виховання	Педагогічна взаємодія вчителя з батьками	Формування батьків як вихователів дитини	Взаємодія педагога та сім'ї у вирішенні проблем виховання особистості	Особливості роботи вчителя з різними категоріями сімей	Соціально-педагогічні аспекти роботи з сім'ями, що перебувають у складних життєвих обставинах	Теоретико-практичні основи технологізації соціально-педагогічної роботи
Самостійна робота 40 год. (40 б.)	5 б.		10 б.		10 б.		5 б.	-	10 б.
Види поточного контролю	МКР № 1 – 25 балів						МКР № 2 – 25 балів		
ПМК	Всього – 194 бали, коефіцієнт – 1,94 Залік								

